

TRUNG QUỐC MÙA THU

TỪ MINH TÂM

(Bài viết không nhằm mục đích quảng cáo cho công ty du lịch hay Trung Quốc mà chỉ trình bày những điều mắt thấy tai nghe về một chuyến đi đến một đất nước tuy gần Việt Nam nhưng còn nhiều bí ẩn.)

Phần một: Bắc Kinh

Tôi đến Bắc Kinh vào cuối tháng 9, lúc cả thành phố đang chuẩn bị đón Lễ Quốc Khánh thứ 50 nên không khí có vẻ tươi vui, nhiều màu sắc. Cơn mưa nhẹ làm cho thành phố có vẻ sạch sẽ, trong lành, không như ngày thường Bắc Kinh là một thành phố ô nhiễm khá nặng theo lời mô tả của người hướng dẫn viên du lịch. Dân Bắc Kinh sử dụng phương tiện di chuyển nhiều nhất là xe đạp sau đó là xe buýt, xe điện, và cuối cùng là xe ô tô. Rất ít xe mô tô được nhìn thấy ở Bắc Kinh, có lẽ nhờ hạn chế xe mô tô mà tôi không thấy cảnh thiên hạ bịt khẩu trang chạy nhong nhong ngoài đường như ở Sài Gòn. Trong thành phố, rất nhiều chung cư vì 90% dân số ở đây sống trong những chung cư cũ và mới. Với hơn 12 triệu dân, thành phố vẫn đang tiếp tục xây dựng nhiều chung cư mới để đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng. Vì sống trong chung cư, không có chỗ phơi đồ nên có một điều không đẹp mắt là dân cư phơi đồ qua cửa sổ làm mất vẻ mỹ quan của một thành phố lớn. Đường xá trong thành phố tương đối rộng rãi nhưng vẫn chưa đáp ứng nhu cầu tăng trưởng của kinh tế, do đó nạn kẹt xe đã xảy ra một cách phổ biến, với hàng dãy xe ô tô nối đuôi hàng cây số.

Khách sạn nơi tôi ở nằm trên đường Trảng An trong khu vực 180 đại sứ quán các nước. Khách sạn này do người Nhật bỏ vốn xây dựng theo tiêu chuẩn 5 sao, cao khoảng 25 tầng, bên trong có đầy đủ tiện nghi, và rất sạch sẽ. Nơi mà tôi thích nhất là hai phòng ăn sáng kiểu Tàu và kiểu Mỹ, đồ ăn ngon, nhất là ăn thoải mái không phải trả thêm tiền. Phía sau là vườn hoa kiểu Nhật rất đẹp, sẵn sàng cho những bức hình kỷ niệm. Bên trong phòng có tủ

lạnh với đầy nước ngọt, bia, nhưng đừng có rơi vào, họ tính tiền theo tiêu chuẩn 5 sao: 4 đô la một hộp coca, 5 đô la cho một hộp bia... Có một người trong một đoàn bạn đã phải trả mấy chục đô cho mấy lon nước ngọt thật oan.

Thắng cảnh Bắc Kinh:

Bắc Kinh được xây dựng cách đây hơn 500 năm, ngày nay vẫn còn nhiều di tích lịch sử, mà chúng tôi có dịp đến thăm đó là:

Tiêu biểu cho Bắc Kinh cổ kính: Thiên Đàng (Temple of Heaven)

Thiên Đàng là đàn tế trời, nơi các nhà vua đến

cúng tế cầu cho mưa thuận gió hòa, dân cư an lạc, vào ngày rằm tháng giêng âm lịch. Bắc Kinh bắt đầu là thủ đô của Trung Hoa dưới triều Minh (1421). Thiên Đàng cũng được xây dựng cùng lúc. Thiên Đàng nằm trong một công viên rộng lớn hàng trăm mẫu, trồng toàn thông và tùng có cây sống đã hàng trăm năm. Phần chính của Thiên Đàng là một miếu hình tròn, bằng gỗ nhưng đặc biệt là liên kết không dùng đinh. Bốn cột chính bên trong đường kính chừng hai mét, cao chừng 25 mét, được lấy về từ Vân Nam. Bốn cột này tượng trưng cho bốn mùa, bên ngoài có hai vòng mỗi vòng có 12 cột nhỏ hơn tượng trưng cho 12 tháng trong năm, và 12 canh giờ trong ngày.

Ngày nay Thiên Đàng mở cửa cho du khách vào xem. là nơi người già Bắc Kinh tập Thái Cực Quyền, hay tụ họp đánh bài giải trí (dĩ nhiên là không ăn tiền).

Dấu xưa xe ngựa hồn thu thảo: Tử cấm Thành hay Cố Cung (Forbidden City)

Tử Cấm Thành là cung điện của nhà vua dưới hai triều Minh và Thanh, nếu muốn đi bộ từ cửa này qua cửa kia phải mất nửa tiếng, còn nếu muốn tìm hiểu kỹ có lẽ phải mất hàng tuần mới đi hết trên 9000 phòng trong cung điện. Cung điện được bao bọc bằng một lớp tường cao trên mười mét. Bên trong có nhiều lớp cung điện khác nhau, bắt đầu là Ngọ Môn, rồi tới Điện Thái Hòa, Điện Trung Hòa, Điện Bảo Hòa... và nhiều điện khác. Nền cung điện lót tới bảy lớp đá bảo đảm không cho kẻ gian đào hầm vào cung. Cung điện cũng không trồng bất cứ một cây xanh nào, có lẽ để kẻ gian không có chỗ ẩn nấp mà thích khách. Rộng trên 700,000 mét vuông. Tử Cấm Thành có rất nhiều phòng ốc để làm nơi ở, thư viện, nơi hội họp, học tập... Sân điện có rất nhiều bình vại rất lớn bằng đồng vát vàng bên ngoài dùng để chứa nước chữa cháy (?). Ở điện Bảo Hòa có một tảng cẩm thạch thật lớn kích thước chừng 16 mét x 3 mét, nặng hàng tấn, trên có chạm trổ hình rồng rất đẹp.

Phía sau điện là nơi ở của cung phi và một khu vườn nho nhỏ, rất đẹp có lẽ để nhà vua nghỉ ngơi giải trí. Tử Cấm Thành ngày xưa có tới 9000 cung nữ và hàng chục ngàn thái giám để phục vụ cho nhà vua. Ngày nay chỉ là nơi để quay phim (Quảng Đông Thập Hồ, Hoàn Châu Các Các...) hay để du

khách tham quan, làm cho tôi nhớ lại cảm tưởng của Bà Huyện Thanh Quan khi bà viết bài thơ Thăng Long Thành Hoài Cổ:

Dấu xưa xe ngựa hồn thu thảo

Nền cũ lâu đài, bóng tịch dương...

Cung điện mùa hè - (Summer Palace)

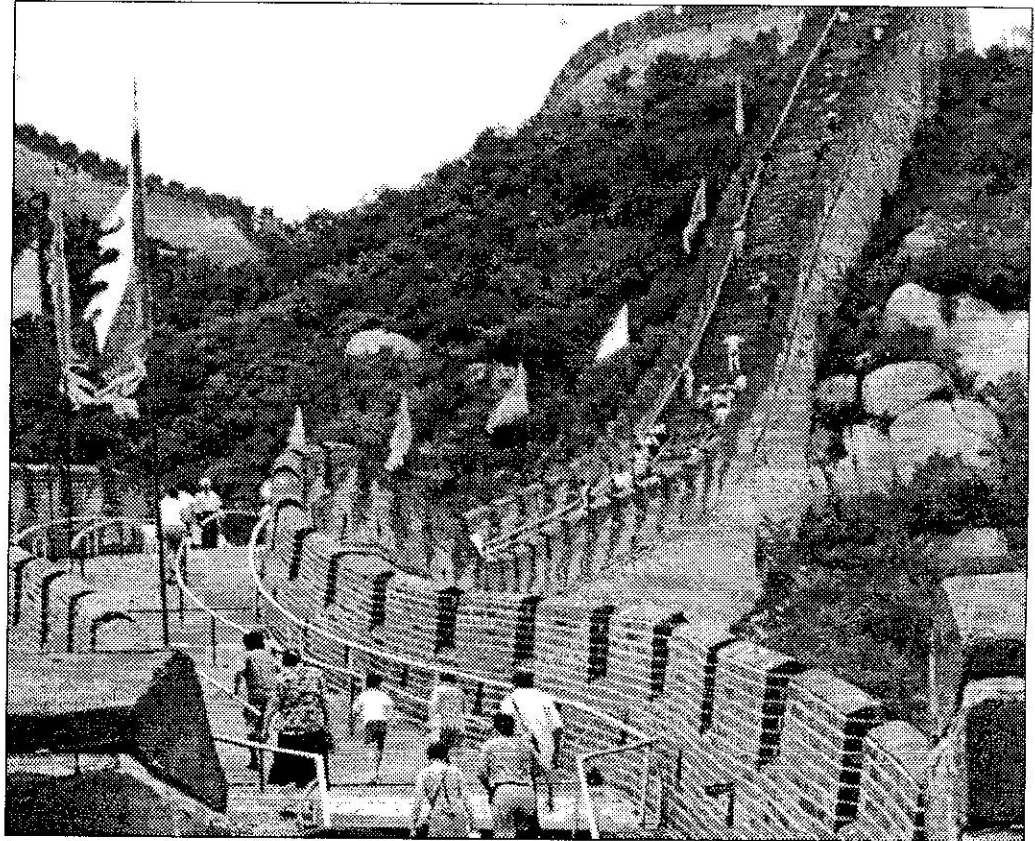
Cung điện mùa hè để làm việc từ tháng Tư đến tháng Mười, được xây từ thế kỷ 12 nhưng được mở rộng dưới thời vua Càn Long khi ông mừng thọ 60 tuổi mẹ của ông. Cung điện nằm trên một bờ hồ gồm nhiều dinh thự và một hành lang dài có mái che, trên có vẽ một ngàn bức tranh cảnh miền Giang Nam và từ các truyện Tàu nổi tiếng như Tam Quốc, Tây Du... Cung điện mùa hè là nơi Từ Hi Thái Hậu rất thích ở nên bà đã dùng ngân sách để tân trang hải quân mà xây cất thêm đặc biệt cho lễ lục tuần của bà. Chúng ta chắc còn nhớ khi học lịch sử có nói đến việc liên quân Anh Pháp chiếm Bắc Kinh đã đốt phá Di Hòa Viên này năm 1900. Cung điện hiện nay là được sửa chữa sau những thiệt hại kể trên. Trong cung điện phải kể đến một chiếc tàu bằng cẩm thạch rất đẹp để cho Từ Hi hóng mát vì bà sợ nước không muốn đi thuyền rồng. Cung điện mùa hè cũng là nơi giam giữ vua Quang Tự, người muốn canh tân nước Tàu theo lời đề nghị của Khang Hữu Vi và Lương Khải Siêu.

Vạn Lý Trường Thành (Great Wall)

Ai cũng tưởng rằng Vạn Lý Trường Thành do Tần Thủy Hoàng xây dựng, thật ra trước ông hàng trăm năm, các nước nhỏ đã bắt đầu xây cất từng mảng nhỏ, khi Trung Quốc thống nhất nước Tàu, ông cũng nối kết trường thành liên tục từ Liêu Đông ở phía đông đến Hàm Dương ở phía tây. Chỗ dành cho du khách đến thăm hiện nay, cũng là nơi Tổng thống Nixon đến thăm, là cửa ải Bá Đa Linh cách Bắc Kinh 75km, ở cao độ 1000 mét so với mặt biển, trường thành cao 7.8 mét, rộng 6.5 mét ở dưới và 5.8 ở trên đỉnh, đủ cho 5 con ngựa và 10 người lính có thể chạy song song. Cứ vài trăm mét lại có một vọng gác, trường thành chạy vòng vèo trên đỉnh núi, lên cao xuống thấp kéo dài trên 6000 km. Thật là một kỳ công trong lịch sử nhưng cũng là nơi hàng triệu lao động và nô lệ gục ngã vì bệnh tật, đói rét.

Minh Triều Thập Tam Lăng - (Lăng Mộ Vua Minh)

Trên đường đến Trường Thành, tiện thể ta ghé thăm lăng mộ vua Minh, khu lăng mộ này có 13 lăng nhưng chỉ mới khai quật hai khu lăng mà lăng mộ du khách có thể vào thăm lăng của vua Vạn Lịch (vua thứ 13 đời Minh). Lăng là những tòa nhà bằng đá xây cất sâu trong lòng một ngọn đồi, trong chôn quan tài của vua và hai bà hoàng hậu, cùng các đồ tùy táng như đai, mào, vàng bạc cùng các vật dụng khác. Để vào lăng du khách phải đi lên đỉnh đồi sau đó theo mười tầng thang mà đi xuống vào lòng mộ. Một miếu thờ được xây cất phía trước lăng với những kiến trúc rất đẹp và u tịch. Cảm tưởng của tôi khi đi thăm lăng này là cung vàng điện ngọc mà chi, lăng mộ đẹp đẽ mà chi, cát bụi cũng trở về với cát bụi mà thôi. Nhưng ta phải công nhận trình độ xây cất và tiền của bỏ ra xây lăng không phải là nhỏ.

Thiên An Môn (Tien An Men Square)

Đến Bắc Kinh mà không đi thăm Thiên An Môn thì thiếu, mà đến thì chẳng có gì để coi. Không lẽ vào thăm lăng Mao Trạch Đông, còn cái Đài Liệt Sĩ nằm ở giữa quảng trường thì thật lẻ loi. Quảng trường này chỉ là một công viên bằng phẳng đủ sức chứa hàng triệu người khi có lễ, vậy thôi. Còn con đường để diễn binh, đường Trường An, thì rộng rãi với bốn làn xe mỗi bên. Lễ đài còn hình Mao Trạch Đông là hình lãnh tụ cộng sản duy nhất mà tôi thấy trong thời gian ở Bắc Kinh, còn Các Mác, Lênin họ đã hạ bệ từ lâu rồi.

Sản phẩm Bắc Kinh:

Công ty du lịch giới thiệu hai sản phẩm độc đáo của Bắc Kinh đó là xưởng làm lục bình bằng đồng tráng men và xưởng làm cẩm thạch.

Xưởng làm lục bình tráng men tên là Cảnh Thúy Lam. Người ta, thay vì làm bình bằng gốm sứ như ở Việt Nam thì lại làm thân bình bằng đồng, au đó thì tráng nhiều lớp men. Kỹ thuật làm sao cho men dính vào đồng là bí mật gia truyền. Bình thành

phẩm rất đẹp, nhưng các du khách “đầu đen” không thích sản phẩm bằng cẩm thạch khi đi thăm xưởng làm cẩm thạch, nhất là quý bà quý cô. Nhờ đi thăm xưởng này mà tôi biết thêm một vài kỹ thuật để phân biệt cẩm thạch giả hay thật, thí dụ như bằng cách gõ lên cẩm thạch ta sẽ nghe tiếng kêu thanh, hay nếu đưa cẩm thạch ra ánh đèn sẽ thấy độ trong và vân, là những thứ đá vôi thường không có. Cẩm thạch ở đây giá rẻ bằng một phần ba giá ở Mỹ, nhiều người đã mua hàng chục chiếc để làm quà cho gia đình (hay bán lại?).

Giải trí:

Đêm cuối cùng trước khi rời Bắc Kinh, mặc

cho ai nấy đã mệt mỏi sau những chuyến du ngoạn, ban tổ chức còn chiêu đãi một buổi xem biểu diễn nhào lộn (acrobat), rap hát thì coi nghèo nàn thấy nản, nào ngờ buổi trình diễn hay quá sức tưởng tượng. Các em tuổi từ 13 tới 16 đã biểu diễn những màn xiếc uốn dẻo, và nhào lộn thật điêu luyện. Những tràng vỗ tay tán thưởng liên tiếp đã chứng minh sự ủng hộ của khán giả cho các em. Màn tôi thích nhất có lẽ là màn một em trai nhảy lên trời một cái lu nặng rồi đưa gáy ra hứng một cách nhẹ nhàng, còn bà xã tôi thì lại thích em gái đội tô nhảy từ người này qua người kia mà chồng tôi không rớt.

Chuyện bên lề:

Chuyến đi của tôi do Five Oceans Tours tổ chức. Chuyến đi có người Việt Nam hướng dẫn từ đầu tới cuối, tuy nhiên khi tới mỗi địa phương đều có thêm hướng dẫn viên địa phương giải thích những thắng cảnh của địa phương mình. Có tất cả 20 người trong đoàn (19 Việt và một Mỹ). Ông Mỹ này có vợ người Việt, rất dễ thương và dễ chịu.

Chi phí cho toàn tour là 1000 đô, kể cả tiền vé máy bay, tiền ăn, khách sạn, tiền xe di chuyển, vé vào cửa các nơi vui chơi, cung điện... nhưng phải trả thêm 5 đô một ngày cho hướng dẫn viên địa phương, và khoảng 20 đô cho thuế phi trường. Về vấn đề ăn uống, buổi sáng ăn buffet đồ Tàu hay Mỹ rất hấp dẫn, buổi trưa và tối lại ăn nhiều nhà hàng khác nhau, mỗi bàn mười người, đồ ăn đầy đủ khoảng 10 tới 15 món khác nhau, có tôm, thịt, cá, rau... nấu kiểu địa phương. Đồ ăn Tàu ở Bắc Kinh không ngon bằng đồ ăn Tàu nấu ở Mỹ, nhưng ít ra cũng ăn được. Trong toàn chuyến đi, chúng tôi đã thưởng thức trên 100 món ăn khác nhau của người Trung Hoa. Có nhiều món ăn lạ làm ngạc nhiên như: bánh bao nhưng đậu đỏ, hoặc chả giò nhưng nắm đông cô... Món vịt quay Bắc Kinh được quảng cáo là một món đặc sản nhưng thật ra không ngon vì nhiều mỡ ít thịt mà lại ăn với bánh tráng chớ không phải bánh bao như chúng ta thường ăn. Nhớ có một lần, người ta bưng món thịt kho Tàu kho đen và có nhiều mỡ làm cho ông Mỹ cùng đi thấy ớn, nhưng thật ra nếu gạc mỡ ra thì thịt nạc ăn rất ngon và đậm đà. Còn về cách chiêu đãi thì tiếp viên nhà hàng mặc đồng phục rất đẹp, nhưng rất yếu về cách phục vụ, họ chỉ làm cho xong việc chứ không nghĩ tới sự thưởng thức của khách hàng, có khi họ dọn đồ

ăn trước khi có cơm, hay dọn món tráng miệng trước khi dọn món cá... có lẽ vì tiền trà nước của khách hàng bị chia đều nên không kích thích họ cải thiện cách làm việc. Ngoài ra rất tức cười nhất là cái chén ăn cơm ở Bắc Kinh chỉ to hơn chun trà của ta một ít, nên mỗi buổi ăn ta phải ăn tới... 10 chén cơm. Nhà hàng cuối cùng chúng tôi ăn trước khi rời Bắc Kinh ở ngay quảng trường Thiên An Môn, nơi mà trước đây chỉ có cấp Thứ Trưởng trở lên mới được vào (ngày nay vẫn còn lính gác cho mấy Mỹ kiểu "đầu đen" vào ăn, đồ la quả là có sức mạnh!!!). Nhà vệ sinh ở đây có người gác, mỗi khi bạn đi xong, họ vào lau sạch bồn rửa tay ngay.

Nói tới nhà vệ sinh công cộng thì ở Bắc Kinh (và nhiều chỗ khác bên Tàu) muốn vào phải trả tiền, nhưng vệ sinh thì rất tệ, mùi khai nồng nặc, nhiều nơi được xây bằng đá cẩm thạch trên vách và dưới sàn nhưng vẫn có mùi. Tôi có hỏi người hướng dẫn viên du lịch về chuyện này, thì anh ta cho rằng đó là do con người, khó mà sửa được trong thời gian ngắn. Nhà vệ sinh trong khách sạn và nhà hàng thì sạch sẽ hơn rất nhiều. Có một nhà vệ sinh mới xây trên vùng quê, bên phụ nữ không vẽ hình người như ta thường thấy mà vẽ... đôi guốc cao gót, còn bên đàn ông thì vẽ... cái ống điếu.

Phi trường Bắc Kinh chỉ thấy phi cơ của hàng không Trung Quốc, không thấy phi cơ ngoại quốc. Có những ống nối vào phi cơ nhưng không thấy sử dụng. Từ phi cơ, bạn phải đi xe buýt vào phi trường để check in, còn hệ thống thông tin vẫn còn bằng cơ học. Không thấy bản chỉ dẫn bằng vi tính ở phía ngoài. Điều này cho thấy Trung Quốc còn lạc hậu rất nhiều so với Đài Loan nơi mà phi trường Đài Bắc rộng mênh mông, đi từ nơi này qua nơi nọ mất hàng giờ mới hết. Hướng dẫn viên cho biết phi trường Bắc Kinh hiện đang được mở rộng. Vị trí mới sẽ được đưa vào sử dụng trước tháng mười năm nay dành cho khách quốc tế.

Hàng hóa Trung Quốc rẻ nhưng chất lượng không cao, được bán nhiều nhất để thâm ngoại tệ là: tranh lụa, hàng thêu, hàng thủ công mỹ nghệ, tơ lụa, hạt trai, cẩm thạch... , mua hàng trong cửa hàng nhà nước thì không trả giá nhưng các cửa hàng dành cho du khách, và ngoài thị trường tự do thì phải trả giá có khi tới 70%, một xâu chuỗi hạt trai để 600 giá nhân dân tệ (72 đô la) nếu bạn trả 180 (22 đô la) thì đã mua được, nhiều món hàng rẻ mạt tới mức

không tưởng tượng được, như một cây quạt rất đẹp chỉ bán với giá có 3 nhân dân tệ (30 cent), một chiếc quần tây giá có 48 nhân dân tệ (6 đô la)... Còn hàng nhập cảng từ các nước Âu Châu và Mỹ thì giá như ở Mỹ.

Thú vui hay thể dục (?): Dân Bắc Kinh sáng sáng đem cassette phát nhạc tại các công viên rồi nhảy theo điệu valse, tango... có vẻ ai nấy thoải mái và lạc quan. Còn tập võ dưỡng sinh, thái cực quyền thì ở đâu cũng thấy.

Trái cây của Trung Quốc: khi đi thăm lăng vua Vạn Lịch, dọc đường là những vườn lê, đào, nhãn... trái to và rất ngọt, giá lại quá rẻ, tuy nhiên phải đem về khách sạn rửa sạch trước khi ăn vì sợ bị "Tào Tháo đuổi".

Làm vua trong vài phút: Trong Di Hòa Viên, bạn có thể mượn "áo long bào" giả làm vua chụp một tấm hình kỷ niệm chỉ tốn có... 1 đô la.

Đời sống: lương kỹ sư 100 đô la tới 200 đô la, một bữa ăn nhà hàng 5-10 đô la, khách sạn hạng sang 25-40 đô la, một tô mì: nửa đô la, một áo sơ mi: 6 đô la, một áo khoác ngoài: 10 đô la, vé xe buýt: 5 cent, một sợi dây nịt: 1.5 đô la, một trái lê to: 20 cent, chi phí cho một học sinh đại học: 800 đô la một năm, một căn apartment ba phòng giá 5000 đô la (hóa giá cho cán bộ), nhưng trị giá 50000 đô la (giá thị trường).

Trật tự giao thông: đường phố thì đông đảo, mà dân chúng không kể số gì về trật tự giao thông, thiên hạ qua đường tĩnh bơ mặc cho xe chạy tới. Lái xe ở Bắc Kinh như làm xiếc, phải giành đường mà đi. Xe buýt lạng lách như xe ô tô, còn xe rẽ trái phải

thì ai giành trước đi trước, chứ không phải có quyền ưu tiên như ở Mỹ.

Phần hai: Thượng Hải, Tô Châu, Hàng Châu

Sau hai ngày du ngoạn Bắc Kinh, đoàn du lịch được bay về Thượng Hải để tiếp tục thăm viếng những thắng cảnh vùng Thượng Hải, Tô Châu và Hàng Châu.

1. Thượng Hải:

Thượng Hải là thành phố lớn nhất và đông dân nhất Trung Quốc, có tới trên 14 triệu dân sống chen chúc trong thành phố. Thượng Hải là một cảng sầm uất, ghe tàu đi lại tấp nập. Việc thương mại và sản xuất đem lại một phần ba ngân sách của cả nước Trung Quốc. Đường phố Thượng Hải giống như ở Chợ Lớn, chật hẹp, nhiều cửa hàng buôn bán, người ta đi lại tấp nập. Xe buýt thì đầy người, ngồi đứng chen chúc, giống như xe buýt ở Sài Gòn sau năm 1975. Chỉ có một xa lộ vòng đai duy nhất nên Thượng Hải bị kẹt xe liên tục, mặc dù chính quyền hạn chế tối đa việc nhập cảng xe (để mua xe phải mua bằng sổ, mà giá bằng sổ mắc hơn giá chiếc xe!!!). Ở Thượng Hải không có nhiều di tích, thắng cảnh, chỉ có ba chỗ mà ai đến Thượng Hải cũng nên ghé là:

Chùa Ngọc Phật (Jade Buddha Temple):

Chùa Ngọc Phật chỉ là một chùa nhỏ nằm ở phía tây thành phố. Chùa được xây cất ở ngoại ô năm 1882, năm 1922 thì dời vào thành phố. Điều quý nhất ở chùa này là tượng Phật bằng ngọc trắng nguyên khối cao 1,9 mét, được đem vào Trung Hoa năm 1882. Nên nhớ một chiếc vòng cẩm thạch trắng đã trị giá hàng trăm đô la, thì tượng Phật này bằng ngọc nguyên khối thì giá trị như thế nào!. Hai gian bên cạnh có chứa 7240 tượng Phật khác được điêu khắc vào đời Thanh khoảng 200 năm trước.

The “Bund” -**“Máu Nhuộm Bãi Thượng Hải”:**

Chữ “Bund” là tiếng Đức vì Thượng Hải có thời là tô giới của Đức, Anh, Pháp và Nhật. Nghĩa đen là gì tôi không biết nhưng tôi chỉ biết đó là bờ sông Hoàng Phố, nơi tập trung nhiều ngân hàng, là trung tâm tài chính lớn nhất Trung Quốc. Bên kia sông là tháp truyền hình và nhiều khách sạn cao tầng, tạo cho nơi đây một cảnh trí rất đẹp. Đi dạo bờ sông, nhìn tàu bè qua lại mà bồi hồi nhớ Bến Bạch Đằng Sài Gòn.

The “Bund” Bờ sông Thượng Hải**Vườn Vi Nguyên (Yu Yuan Garden):**

Đây là một khu vườn nhỏ, rất đẹp, nằm lọt trong một khu thương mại, nên rất đông đúc. Vườn này rất cổ đã được xây cất từ năm 1559.

2. Tô Châu (Venise of East):

Ngược dòng lịch sử, Tô Châu là kinh đô của nước Ngô (514 trước công nguyên), do Ngô Hạp Lư lãnh đạo. Ông bị Việt Vương Câu Tiễn giết chết, nhưng sau con ông là Ngô Phù Sai lại thắng được Câu Tiễn, bắt Câu Tiễn về Ngô hành hạ trong 10 năm. Khi được tha về, Việt Vương Câu Tiễn nằm gai nếm mật, quyết chí trả thù, dùng mỹ nhân kế, dâng Tây Thi cho Phù Sai. Do Tây Thi nài nỉ, Ngô Phù Sai về sau xa xỉ, xây Cô Tô Đài, làm tốn hao nhân lực, tiền của, khiến cho Câu Tiễn có cơ đánh dứt Phù Sai, tạo nên một trang bi hùng sử của nước Trung Hoa.

Tô Châu cách Thượng Hải 86 km, là một thành phố đẹp với nhiều kinh đào ngang dọc, nên được gọi là Venice of the East. Marco Polo đã tới đây vào thế kỷ thứ 13. Đường sá Tô Châu còn mang vẻ cổ kính với những hàng cây rậm rạp. Người Trung Hoa có câu ví: “Nếu trên trời có thiên đàng, thì ở dưới thế có Tô, Hàng” (Tô Châu và Hàng Châu). Câu ví này hơi quá đáng, thật ra Tô Châu, theo tôi nhận xét, chỉ là một thành phố cổ, có nhiều di tích, thế thôi. Về cảnh đẹp Tô Châu, tôi được đi thăm:

Hàn San Tự:

Chùa Hàn San nằm ở ngoại ô Tô Châu, đó là một ngôi chùa không lớn lắm, được xây dựng vào đời Lương (thế kỷ thứ 6), nhưng chùa hiện nay chỉ

là được trùng tu từ đời nhà Thanh. Ngôi chùa này được nổi tiếng nhờ ở bài thơ Phong Kiều Dạ Bạc:

Nguyệt lạc ô đề, sương mãn thiên

Giang phong ngư tỏa, đối sầu miên

Cô Tô thành ngoai, Hàn San Tự

Dạ bán chung thanh, đáo khách thuyền

Đến thăm chùa bạn sẽ được đánh ba tiếng chuông vào đại hồng chung, để cầu cho ước mơ của mình.

Đồi Hổ (Tiger Hill):

Mang tên đồi Hổ vì hình dáng giống như hổ, với cổng chùa là miệng hổ, còn đỉnh đồi là đuôi hổ. Trên đỉnh đồi là một ngôi chùa cao 47.5 mét nhưng nghiêng 2 độ rưỡi về phía tây bắc. Do đó chùa này còn gọi là Pisa of the East. Chùa xây đời Bắc Tống (thế kỷ thứ 10), nhưng có nhiều hang động, nơi người ta tin là Ngô Phù Sai đã chôn cha mình là Hạp Lư ở đó.

Mandarin Garden: (Không có tên Việt):

Đây là khu vườn rộng nhất Tô Châu, vườn hoa này của một phú hào xây dựng từ đời nhà Minh (1522). Vườn có nhiều nhà thủy tạ, hồ nước, ao sen, với những lối đi quanh co. Vào vườn ta cảm thấy như lòng thanh tịnh, với những tiếng ve kêu râm ran, giúp có cảm giác hết mệt mỏi và thấy thoải mái yêu đời. Vậy mà nhà phú hộ đã xây cất khu vườn trên, trong một đêm cờ bạc, đã đem khu vườn ra cá độ, bị thua cho ba người khác nhau, nên ngày nay vườn chia làm ba khu: đông, tây, và khu giữa. Trong vườn có những cây bonsai trồng đã trên trăm năm.

Kinh Vận Hà (Grand Canal):

Kinh Vận Hà là công trình vĩ đại tương đương Vạn Lý Trường Thành. Vua Tùy Dương Đế (581-618) vì muốn đi thăm cảnh đẹp miền nam đã bắt hàng triệu lao động đào con kinh này để vua đi chơi. Kinh nối Bắc Kinh và Hàng Châu đi ngang Tô Châu dài 1794km, rộng chừng 40 mét. Con kinh này nào ngờ giúp ích cho sự chuyển vận hàng hóa từ bắc xuống nam và ngược lại. Ngày nay, ghe thuyền chở hàng xuôi ngược trên kinh liên tiếp không nghỉ, có đoàn dài hàng trăm mét, cho thấy sự quan trọng của con đường thủy này.

3. Hàng Châu:

Hàng Châu xưa gọi là Lâm An, là kinh đô của nhà Nam Tống, một giai đoạn lịch sử đầy bi thương của Trung Quốc. Khi nước Kim bắt hai vua của nhà Tống đem về bắc. Triều đình nhà Tống phải lập Tống Cao Tông lên thay và chạy về Hàng Châu mà lập kinh đô, nên gọi là thời Nam Tống. Nhờ có đại tướng Nhạc Phi cầm cự quân Kim, mà nhà Tống còn kéo dài một thời gian. Sau Nhạc Phi bị Tần Cối là Thừa Tướng lại tư thông với giặc, sàm tấu vua Tống, trong một ngày đem 12 lịnh kim bài đòi Nhạc Phi về triều rồi vu Nhạc Phi làm phản mà xử tử ở Phong Ba Đình. Đó là vụ án tệ nhất của nước Tàu mà ngày nay nhiều hãng phim vẫn còn khai thác.

Ngày nay Hàng Châu cùng với Tô Châu được xem là hai nơi đẹp của Trung Quốc, ở Hàng Châu đường sá rộng rãi, còn những con đường cũ thì rậm bóng cây. Cách Thượng Hải 189 km, và là đoạn chót của kinh Vận Hà, Hàng Châu phát triển mạnh về kinh tế. Đó đây nhiều bang quảng cáo sản phẩm Tây Phương. Chính phủ đang khuyến khích người dân xài tiền để kích thích kinh tế. Cảnh đẹp Hàng Châu có thể kể:

Tây Hồ:

Tây Hồ nằm ở phía tây thành phố, chu vi tới 15km nhưng sâu chỉ có... 1.8m vì bùn lắng xuống đá. Nước ở Tây Hồ thông với sông Tiền Đường. Hằng tháng người ta cho nước sông lưu thông qua hồ nên nước hồ sạch sẽ. Sông Tiền Đường mà tôi vừa nói chính là con sông mà Thúy Kiều đã trầm mình sau khi Từ Hải thua Hồ Tôn Hiến. Nhiều người khen Tây Hồ đẹp, nhưng ngày nay những cây liễu ven hồ không thấy rũ bóng, còn cảnh vật thì cho thấy một sự trái ngược giữa cảnh thành phố với nhiều cao ốc bên phía đông, và cảnh thiên nhiên còn sót lại ở phía tây.

Chùa Liên Dinh (Lyngyin Temple):

Được xây cất năm 326, chùa này là một trong những chùa lớn ở Trung Quốc. Tượng Phật cao tới 19.6 mét, có thời chùa có tới 3000 tăng nhân. Phía dưới chân đồi là nơi có nhiều hang động với rất nhiều tượng Phật được khắc tạc vào đá vôi.

Đền Nhạc Phi:

nơi thờ đại tướng Nhạc Phi, nằm bên Tây Hồ.

Sản phẩm miền Giang Nam:

Sản phẩm đặc biệt của Tô Châu là tơ lụa, hàng thêu; của Hàng Châu là trà; của Thượng Hải là ngọc trai.

Tơ lụa Tô Châu làm bằng tơ tằm, một nghề thủ công nổi tiếng từ thời xưa, với những tấm mền bằng tơ tằm, mát vào mùa hè, ấm vào mùa đông, hay những khăn choàng, cà vạt bằng tơ lụa rất đẹp, giá lại vừa túi tiền. Tuy nhiên cũng phải cẩn thận, vì ngày nay tơ lụa nhân tạo cũng đẹp, bền và rất phổ biến, mà giá lại rẻ gấp mười lần. Tôi cũng có đi thăm xưởng thêu, hàng thêu thì Việt Nam cũng có và cũng đẹp, nhưng hàng Trung Quốc có một đặc điểm riêng là thêu hai mặt như nhau, không có phải hay trái. Giá hàng thêu ở Tô Châu hơi cao nên ít hấp dẫn.

Người Bắc Kinh uống trà đen, người Đài Loan uống trà ô long (?), còn người Hàng Châu lại uống trà xanh. Tôi không uống trà nên không biết giá trị của trà xanh nhưng đã tận mắt thấy nhiều người bỏ tiền ra mua 1kg trà xanh với giá... 100 đô la. Người ta quảng cáo rằng uống trà xanh làm giảm cholesterol, nhưng tôi uống thử và thấy không có gì đặc biệt so với trà đen ướp bông lài uống vào thơm và giải khát.

Hạt trai đen hay trắng thì quý hơn, làm sao phân biệt hạt giả và thật, câu hỏi trên sẽ được trả lời khi bạn đến thăm xưởng ngọc trai ở Thượng Hải. Ngọc trai thật khi bạn cạ nhẹ trên thủy tinh nó sẽ ra bột, còn ngọc trai đen lại quý và đắt tiền hơn mặc dù không đẹp bằng ngọc trai trắng. Ngọc trai Trung Quốc từ con trai nuôi ở Thái Hồ, giá cả rất rẻ, một chuỗi ngọc thật ở đó giá bằng phân nửa giá chuỗi hạt trai giả ở Mỹ.

Chuyện bên lề:

Nhiều đoàn du lịch khác than phiền về vấn đề giấy tờ, nhưng đoàn chúng tôi rất dễ dàng, công an, hải quan không thèm lưu ý tới, không phải lo lót như ở Việt Nam. Cũng có đoàn nói rằng phải đi xe lửa, thậm chí xe bò, còn đoàn chúng tôi thì hoàn toàn đi bằng xe buýt, xe 60 chỗ, mà đi có 20 người. Về vấn đề bị dân chợ trời phiền nhiễu thì cũng có ở một vài nơi, họ đi theo bán mấy thứ lật vặt như quạt, khăn... cứ bỏ vài đô la mua một ít hàng cầm tay là xong mà nhờ đó có chút quà vật đem về cho bà con bên Mỹ.

Phi trường Thượng Hải có vẻ tân tiến hơn Bắc Kinh, và đã có nhiều máy bay nước ngoài như Thái Lan, Tân Gia Ba... đậu trên phi trường. Phi trường này hiện cũng đang được mở rộng để đón khách nước ngoài sau tháng 10 năm nay.

Ở miền nam cứ mỗi tỉnh thì chúng tôi lại có một hướng dẫn viên du lịch khác nhau, họ nói tiếng Anh rất lưu loát (đĩ nhiên có accent... Tàu). Họ còn có nhiệm vụ lo chỗ ăn ở của đoàn, nhưng không bao giờ họ ngồi ăn với chúng tôi, mà ăn riêng (có lẽ công ty bắt buộc như vậy).

Chúng tôi có đến thăm **nhà lưu niệm của bà Tống Khánh Linh** (vợ ông Tôn Dật Tiên), có xem ảnh lúc còn nhỏ của ba người đàn bà họ Tống đã có ảnh hưởng lớn tới vận mệnh của nước Tàu là Tống Khánh Linh, Tống Mỹ Linh (vợ ông Tưởng Giới Thạch), và Tống Ái Linh (vợ của ông Khổng Tường Hi (?), Bộ Trưởng Tài Chánh của Trung Hoa Dân Quốc), thật ra nhan sắc của họ... chỉ ở mức trung bình không phải “chim sa cá lặn” như nhiều người tưởng.

Thượng Hải về đêm treo đèn mừng lễ nên rực rỡ như Las Vegas. Đường chính của Thượng Hải là đường Nam Kinh đông đảo người đi mua sắm, nhiều trung tâm mua bán lớn, với nhiều mặt hàng nhập từ Âu châu và Mỹ giá như ở Mỹ. Không biết làm sao có người mua khi mà tiền lương rẻ mạt. Nhân viên cửa hàng nhà nước nay đã đổi cách cư xử với khách hàng, họ chiều chuộng ý khách, biết giới thiệu mặt hàng khác... làm cho khó mà bước ra khỏi cửa hàng mà không mua gì. Một buổi trình diễn thời trang được tổ chức bên dưới chỗ bán hàng, nhưng không thấy mấy người quan tâm. Dân Trung Quốc ngày nay để dành tiền vì sợ tương lai thất nghiệp khi nhà nước giải tư các xí nghiệp quốc doanh làm ăn thua lỗ, còn nhà nước thì lại muốn dân tiêu thụ, nên hạ lãi suất tiết kiệm còn có 2%.

Một dụng cụ không thể thiếu khi đi mua hàng là máy tính cầm tay (calculator), vì ta có thể trả giá bằng cách bấm vào máy. Thường đoàn nào cũng có người Hoa đi theo nên thật ra vấn đề ngôn ngữ không phải là vấn đề quan trọng.

Đã thấy Mac Donald và Kentucky Fried Chicken ở Tô Châu. Khách sạn Sheraton Tô Châu mới xây xong năm ngoái thật đẹp và sang theo tiêu chuẩn 5 sao quốc tế. Khi đoàn đến khách sạn thì chìa khóa phòng đã sẵn sàng, hành lý thì người ta

đem lên tận phòng, nhân viên phục vụ lễ độ.

Xa lộ Tô Châu - Thượng Hải mới xây cất xong, còn xa lộ Tô Châu - Hàng Châu còn đang xây cất nên hơi bị kẹt xe. Xa lộ thuộc loại phải trả tiền, giải phân cách dài hàng trăm km trồng những bụi cây nhỏ như hàng rào đẹp hơn bằng bê tông, vấn đề chăm sóc chắc chắn sẽ tốn kém. Về kỹ thuật xây cất ở Trung Quốc, tôi thấy ở đâu cũng xây bằng đá: cầu, bờ kè, vệ đường, đường bộ hành... hầu như là bằng đá chẻ.

Dân quê Trung Quốc sống trong những nhà bằng gạch, không thấy nhà lá, hình như 6 gia đình một căn nhà lầu có hai tầng. Nên nhớ một gia đình ở Trung Quốc chỉ có ba người. Nhưng lại một điều ngạc nhiên nữa là ban đêm không thấy đèn đóm gì hết. Cả làng hàng trăm nhà, không có lấy một chút ánh sáng nào, họ ăn cơm sớm rồi đi ngủ hết rồi chẳng?

Cảm tưởng sau chuyến đi:

Chuyến đi có bảy ngày mà chúng tôi được học hỏi quá nhiều, nhưng cũng khá mệt, vì đi nhiều nơi trong thời gian ngắn, nhiều khi chỉ được xem lướt qua (cỡi ngựa xem hoa!!). Tôi có hỏi người hướng dẫn du lịch tại sao lại đi quá nhiều, mà mỗi chỗ lại coi quá nhanh, thì người ấy trả lời là do cạnh tranh nên phải quảng cáo đi nhiều nơi cho chương trình phong phú và hấp dẫn, mà đã quảng cáo thì không thể làm sai được.

Đi du lịch theo đoàn có cái lợi là ta không phải lo lắng gì cả vì mọi chuyện như chỗ ăn ở, di chuyển đều có người lo, chỉ có chỗ yếu là phải đi chơi theo chương trình nên hơi thiếu tự do, nhưng bù lại là chi phí thì phải chăng. Thời gian bảy ngày là vừa, nhiều đoàn đi tới hơn 14 ngày, khi về chắc chắn sẽ rất mệt và nếu mệt thì không thấy vui được.

Quý độc giả muốn xem thêm hình ảnh Trung Quốc xin tìm trên internet ở địa chỉ: <http://www.fortunecity.com/meltingpot/oman/1001/chinavac.html>, đó là web site của Khóa 15 Công Chánh.

TỪ MINH TÂM